

eBook

BRANDVEILIGHEID VAN GEBOUWEN

Praktische tips en tricks om brandgevaarlijke
situaties te voorkomen!

Studiecentrum voor
Bedrijf en Overheid

made with
Beacon

Inhoudsopgave

1. Brandveiligheid begint bij verantwoordelijkheid
2. Deregulering van wet- en regelgeving op brandveiligheid
3. Brand door fouten gaat bedrijf veel geld kosten
4. Recordaantal branden met miljoenschade door bezuiniging op veiligheid
5. Uw expertise vergroten?
6. Integrale benadering van brandveiligheid
7. Brandveiligheid in de toekomst: meer veiligheidsbewustzijn, eigen verantwoordelijkheid en zelfredzaamheid
8. De grootste valkuilen bij ontruiming
9. BHV training geen verplicht nummer
10. Onderhoud blusmiddelen: hoe doe je dat?
11. Uw expertise vergroten?

Brandveiligheid begint bij verantwoordelijkheid

Thijs van Rooden, Manager safety services bij Securitas

Tijdelijke verhuur en brandveiligheid gaan niet altijd goed samen. Dat wil zeggen, als huurders en verhuurders hun verantwoordelijkheid niet kennen. Hoe maak je een groot kantoorpand toch brandveilig?

Vluchtige verhuur

Vluchtige verhuur komt steeds meer voor. Denk aan trendy pop-up stores, ondernemers die een tijdelijke werkplek huren of bedrijven die een groot kantoor hebben ingeruild voor een beter betaalbare werkplek. Verhuur voor korte periodes is onder meer populair bij (internet)bedrijven en bij ondernemers die – mede door de crisis – voor zichzelf zijn begonnen.

Omzet maken en targets halen, is belangrijk, maar met het toenemen van het aantal verschillende huurders in een kantoorpand kan de (brand)veiligheid in het geding komen. Dat is gevaarlijk want verantwoordelijkheden verschuiven. De brandweer voert steeds minder preventieve controles uit en huurders moeten meer verantwoordelijkheid krijgen.

Goed huurderschap

De verhuurder moet zorgen dat het pand brandveilig is, dat de juiste materialen zijn gebruikt en dat er bijvoorbeeld een brandmeldinstallatie is geïnstalleerd. De huurder is verantwoordelijk voor zijn stuk. Vanuit de Arbowet is hij verplicht te zorgen voor een veilige werkomgeving. Zo moet er een bedrijfsnoodorganisatie zijn met ondermeer een medewerker die is opgeleid als bhv'er. Ook als een huurder slechts een paar maanden een werkplek bezet.

Het is niet alleen belangrijk om de eigen verantwoordelijkheid te kennen, maar ook om deze te nemen. Zelfs al voelt het niet zo, met veel verschillende huurders in één groot pand verdwijnt verantwoordelijkheid niet. Hij wordt zelfs nog groter. Huurders zorgen niet alleen voor de veiligheid van hun eigen mensen, maar ook voor die van anderen in het pand.

Een logboek bijhouden

Met een logboek leer je de risico's en die van je buurbedrijven kennen. Daar kun je vervolgens op inspelen. Incidenten registreren, is belangrijk. Is er iemand gewond geraakt? Zijn er verbandmiddelen gebruikt en moeten die worden aangevuld? Is er een brand geweest of heeft ergens agressie plaatsgevonden? Houd deze zaken centraal bij. Als er een receptie is, kan deze daar een centrale rol in spelen.

Elkaar leren kennen

Weten wie de medehuurders zijn en wat ze doen, is belangrijk. Organiseer daarom een huurdersoverleg. Tijdens zo'n overleg kun je erachter komen of procedures werken en controleren of iedereen zich aan de regels houdt. Ook kunnen vragen worden weggenomen. Dit werkt alleen als alle partijen daaraan mee willen werken. Ook de verhuurder moet bereid zijn hier tijd en geld in te stoppen.

Externe partijen inhuren

Het inhuren van een professionele veiligheidspartner kan zowel huurders als verhuurders ontzorgen. Beveiligingsbedrijven nemen steeds meer veiligheidstaken over die voorheen door de brandweer werden uitgevoerd, zoals brandveiligheidscontroles. Toch is het vooral belangrijk te weten dat brandveiligheid begint bij het nemen van eigen verantwoordelijkheid. Als iedereen zich dáárvan bewust is, komt dat de brandveiligheid enorm ten goede.

Deregulering van wet- en regelgeving op brandveiligheid

Erik Ablj, beleidsmedewerker risicobeheersing en coördinator van het team toezicht bij de Veiligheidsregio Zaanstreek-Waterland

Verhoogd veiligheidsbewustzijn, eigen verantwoordelijkheid en zelfredzaamheid

Brandweer Nederland heeft in 2010 een nieuwe visie voor de toekomst ontwikkeld. Vanuit deze visie wordt met risicobeheersing gewerkt aan veranderingen om de kans op incidenten en slachtoffers verder terug te dringen. Om de brandveiligheid voor burgers en bedrijven te verhogen wordt er meer in gezet op veiligheidsbewustzijn, eigen verantwoordelijkheid en vergroten van de zelfredzaamheid. Door verdere deregulering van wet-/en regelgeving zal de invloed van de brandweer op bouwen en brandveilig gebruik veranderen. De private bouwplanbeoordeling gaat zijn intrede doen. Dit gaat inhouden dat bij aanvragen bouwen en brandveilig gebruik de brandweer minder snel betrokken kan zijn. Of een adviserende rol van de brandweer voor deze activiteiten wettelijk geborgd gaat worden is in onderzoek. De brandweer zet in om haar adviestaak bij risicovolle en complexe bouwwerken en kwetsbare doelgroepen te behouden.

Toezicht en handhaving op brandveiligheid

Doordat de betrokkenheid van de brandweer in de realisatiefase van bouwwerken afneemt kunnen tijdens het toezicht mogelijk meer problemen ontstaan. Het toezicht en handhaven op brandveiligheid blijft een overheidstaak maar de rol van de toezichthouder brandweer zal veranderen. Er zal meer aandacht uitgaan naar een scherpe verantwoordelijkheidsverdeling en verhoogd veiligheidsbewustzijn en benadrukken van de eigen verantwoordelijkheid. De toezichthouder brandweer van de toekomst is een adviseur/regisseur die met de gebouweigenaar en gebruiker gezamenlijk beoordelen of wordt voldaan aan de doelstellingen uit wet-/en regelgeving. Er zal minder nadruk worden gelegd op het naleven van regels voor brandveiligheid. De vraag vanuit een risicogerichte gedachte 'Wat is veilig genoeg?' moet centraal staan. Hierbij worden zoveel mogelijk alle belanghebbende en gebruikers die een taak of rol in het brandveilig gebruik hebben betrokken. Doelstelling is om op deze wijze het aantal overtredingen van wet- en regelgeving door bedrijven en instellingen verder terug te dringen en vergroting van het maatschappelijk rendement.

Brand door fouten gaat bedrijf veel geld kosten

Jaarlijks vinden er in Nederland ruim 40.000 branden plaats. Niet zelden vallen er dodelijke slachtoffers. Daarnaast lopen de totale kosten op tot bijna 1 miljard euro per jaar. Daarom hanteren de landelijke en de gemeentelijke overheid strenge voorschriften voor het ontwerp, de inrichting en de bouw van een bedrijfspand en leggen zij tegelijkertijd de verantwoordelijkheid bij de eigenaar/ de gebruiker.

Slordig omgaan met brandpreventie kan de financiële ondergang van een bedrijf betekenen

Er is binnen het bedrijfsleven en bij verzekeraars opschudding ontstaan over een nieuwe maatregel voor ondernemers die in januari 2014 in ging. Door deze nieuwe maatregel kunnen verzekeraars de schade bij bedrijfsbranden op de veroorzaker verhalen, wanneer kan worden aangetoond dat de brand is ontstaan door onzorgvuldig handelen (bijvoorbeeld doordat de veiligheidsvoorschriften niet zijn nageleefd). Tot op heden werd bij brand altijd uitgekeerd door de verzekeraar, zelfs als de schade miljoenen bedraagt krijgt de veroorzaker hoogstens een claim van 500.000 euro. Met de nieuwe maatregel komt dit maximumbedrag te vervallen, waardoor nalatigheid een bedrijf miljoenen kan kosten.

De verantwoordelijkheid naar het bedrijfsleven

“Het doel is om de maatschappelijke verantwoordelijkheid neer te leggen bij de bedrijven. Zij moeten beseffen dat brandveiligheid van groot belang is. Daarnaast is er nu natuurlijk sprake van een stukje onrechtvaardigheid. Verzekeringsbedrijven moeten betalen voor schade die overduidelijk door nalatigheid of onzorgvuldig handelen is veroorzaakt. Straks kunnen en zullen ze dat gaan verhalen” aldus Rudi Buis van het Verbond voor Verzekeraars.

Recordaantal branden met miljoenenschade door bezuiniging op veiligheid

Er wordt weinig lering getrokken uit branden uit het verleden

In Nederland wordt er weinig gedaan met de kennis en ervaring die is opgedaan bij eerdere grote branden. Bedrijven bezuinigen volop op veiligheid, omdat een brand zich bij hen toch niet voordoet zo is de gedachte. Het gevolg is een recordaantal miljoenenbranden in het eerste halfjaar, met een totaal schadebedrag van 271 miljoen euro, aldus Bas van den Heuvel directeur van adviesbureau MSNP dat op verzoek van politie en openbaar ministerie geregeld onderzoek verricht naar branden. *“Zowel door overheidsinstanties als het bedrijfsleven wordt te weinig lering getrokken uit de branden die zich voordoen”* zo luidt zijn conclusie.

Vuurwerkkramp Enschede en Schipholbrand

“Welke lessen zijn getrokken uit Enschede of de Schipholbrand? Is er na verschijning van het rapport concreet iets mee gedaan door andere soortgelijke instanties? Ik betwijfel het. Er wordt alleen maar gesproken over wie de schuldige was. Niet over hoe het voorkomen kan worden. Bedrijven kijken te veel naar de details. Over de brand in het cellencomplex van Schiphol zeggen ze dan ‘ja, maar wij hebben geen gevangenen’. Dan vergeten ze dat voor de rest hun bedrijf dezelfde omstandigheden kent en dus dezelfde risico’s” aldus Bas van den Heuvel die van oordeel is dat er in het bedrijfsleven te veel bezuinigd wordt op veiligheidskundigen die verantwoordelijk zijn voor de veiligheid van het bedrijf met als gevolg dat de continuïteit van het bedrijf in gevaar komt. Een brand kan immers het einde betekenen van een goedlopend bedrijf. *“Je ziet dat het opleidingsniveau daarvan steeds lager wordt. De duurdere specialisten worden vervangen door enthousiaste, goedwillende collega’s met een lager kennisniveau.”*

Uw expertise vergroten?

Cursus Brandveiligheid van gebouwen

Tijdens deze cursus leert u:

- Aan welke wetten, regels en voorschriften uw bouwwerk moet voldoen op het terrein van brandveiligheid
- Hoe u de brandveiligheid van uw gebouw waarborgt
- Wat uw taken en verantwoordelijkheden zijn bij beheer, verbouw, nieuwbouw en gebruik van bouwwerken
- Hoe erop wordt toegezien dat bouwregelgeving wordt uitgevoerd en nageleefd
- Welke aspecten voor u van belang zijn bij het afdekken van risico's en het verzekeren tegen brandschade
- Hoe u gevaarlijke situaties kunt voorkomen als er toch een brand uitbreekt

[Meer informatie](#)

Opleiding Fire Safety Manager

Tijdens deze opleiding leert u:

- Aan welke wetten, regels en voorschriften uw organisatie moet voldoen op het terrein van brandveiligheid
- Welke brandveiligheidsmaatregelen u moet realiseren om de veiligheid van uw medewerkers en bezoekers te waarborgen
- Over welke voorzieningen uw organisatie moet beschikken voor als er toch een brand uitbreekt
- Hoe u gebouwen en installaties moet auditen ten aanzien van brandveiligheid
- Hoe u komt tot brandveiligheidsafspraken met toetsende toezichthouders en instanties die recht doen aan een optimale persoonlijke veiligheid en schadebeheersing
- Welke aspecten van belang zijn bij het afdekken van risico's en het verzekeren tegen brandschade
- De brandveiligheidsvoorzieningen aanpassen bij veranderingen in het bouwwerk zelf of in het gebruik van het bouwwerk

[Meer informatie](#)

Integrale benadering van brandveiligheid

Rob Hartgerink, directeur van het Opleidingscentrum Brandveiligheid BV en voormalig directeur van de Nederlandse Organisatie voor Brandveiligheid

Wie is er verantwoordelijk voor de brandveiligheid? Wet- en regelgeving hebben aan alle onduidelijkheid een eind gemaakt. De verantwoordelijkheid ligt bij de principaal. Maar hoe vul je die verantwoordelijkheid in? Het onder de vlag van het Centrum voor Criminaliteitspreventie en Veiligheid (CCV) ontwikkelde Model Integrale Brandveiligheid Bouwwerken (Model IBB) biedt uitkomst. Functie van dit model is het continu waarborgen van de afgesproken integrale brandveiligheid voor een bouwwerk, gedurende de levenscyclus en afgestemd op de gebruiksfunctie van dat bouwwerk.

Het model richt zich op persoonlijke veiligheid, beheersing van brandschade en de gevolgen daarvan in gebouwen en hun omgeving. Zowel tijdens de bouwfase, als gedurende het gebruik van het gebouw.

Structureren

Over brandveiligheid kun je pas praten als je eerst weet over welke risico's je het hebt en wat de gevolgen van een brand zijn. De veiligheid van mensen kan in gevaar komen. Gevolgen zijn (vaak) ook: bouwschade, culturele schade, emotionele schade, milieuschade. De keuzes die gemaakt worden om risico van schades acceptabel te maken, worden beïnvloed door wet- en regelgeving, technische mogelijkheden en de organisatie. Hierover moet in samenhang onderhandeld worden tussen projectpartners, opdrachtgever en gebouwgebruikers. Onderhandelen over veiligheid verlopen vaak stroef. Gevolg is vaak dat men niet verder komt dan de minimumeisen van de wet- en regelgeving.

Samenhang

Een hoger niveau van brandbeveiliging ontstaat door te sturen op integrale samenhang tussen de gekozen brandbeveiligingsmaatregelen. Dat betekent nogal wat. Nodig is een heldere kijk op het brandveiligheidsrisico en op de maatregelen om het risico te verkleinen. Maar ook: de bereidheid van leveranciers om hun werk/producten op elkaar af te stemmen. Een andere voorwaarde is: een principaal die de juiste organisatorische maatregelen treft. Van belang is voorts nog controle van de individuele kwaliteit en toetsing van de samenhang. Dit alles speelt niet alleen tijdens de bouwfase, maar ook in de gebruiksfase. De brandbeveiligingsmaatregelen moeten mee kunnen veranderen met veranderende omstandigheden (verbouwing, andere bedrijfsactiviteiten en dergelijke).

Complex

Al met al is brandveiligheid, vanuit een integrale visie bezien, een uiterst complexe aangelegenheid. Als het zo complex is, hoe kan de gebruiker van het gebouw dan invulling geven aan zijn verantwoordelijkheid voor integrale brandveiligheid in het gebouw? Hoe krijgt hij alle verschillende partijen op één lijn? En hoe slaagt hij erin dat in de gebruiksfase ook zo te houden? Een antwoord op die vragen levert het Model Integrale Brandveiligheid Bouwwerken.

Gestructureerde aanpak

Basis voor de brandveiligheid van het bouwwerk is het formuleren en inventariseren van de uitgangspunten voor integrale brandveiligheid. Op grond van deze informatie kan het acceptabele restrisico worden vastgesteld. Deze inventarisatie wordt opgesteld volgens onderstaand proces. De informatie die dit oplevert wordt vastgelegd in het uitgangspuntendocument: Integraal Plan Brandbeveiliging (IPB). De eerste stappen die leiden tot het IPB (analyse van het bouwwerk, het gebruik en het vaststellen van de meest aannemelijke brandscenario's) vormen de input voor de discussie tussen principaal/ gebruiker, overheid en verzekeraar over de keuze van alle bijbehorende maatregelen en voorzieningen om tot een brandbeveiligingsconcept te komen.

IPB

Het IPB bevat een analyse en geeft de gekozen brandbeveiligingsmaatregelen aan. Het beschrijft voor het betreffende individuele bouwwerk het risico en de gekozen brandbeveiligingsmaatregelen. Tevens worden in het IPB de onderlinge samenhang, uitgangspunten en eventuele eisen aan de uitvoering van de maatregelen vastgesteld. Het IPB blijft gedurende alle fasen (ontwerp, aanleg, beheer en gebruik) het referentiedocument waarop partijen kunnen terugvallen als ze willen weten wat de gemaakte afspraken zijn. Het IPB gedraagt zich net als bouw- of installatietekeningen: het is een dynamisch document waarin op basis van actuele (on)mogelijkheden wijzigingen worden aangebracht. Zo bezien is het IPB een document op basis waarvan verschillende partijen met elkaar kunnen communiceren, ook als ze in een andere fase van het bouw- of onderhoudsproces actief zijn.

Realisatiefase

Op basis van de afspraken uit het IPB moeten de brandbeveiligingsmaatregelen worden uitgevoerd en in stand blijven. Een goed brandbeveiligingsconcept bestaat uit bouwkundige, installatietechnische en organisatorische maatregelen, de BIO-maatregelen. Deze BIO-maatregelen kunnen door diverse aanbieders gerealiseerd worden. Met behulp van certificatie en inspectie kan de kwaliteit van hun werk aantoonbaar worden gemaakt. Dit geldt voor alle maatregelen die een sleutelrol spelen in de veiligheidsketen en waarvan het betrouwbaar functioneren onomstotelijk moet vaststaan. Het model IBB is zo het cement tussen verschillende certificatieschema's voor BIO-maatregelen.

Controle

Tijdens het realisatieproces, op het moment van oplevering en daarna gedurende de gebruiksfase van het gebouw vindt onafhankelijk toezicht plaats. Op basis van het toezicht en bij positieve bevindingen wordt een verklaring opgesteld over de integrale brandveiligheid op basis van het IPB. Voor complexe en initieel risicovolle bouwwerken is dit een verklaring middels een inspectiecertificaat. Voor eenvoudige bouwwerken zou een verklaring van de bouwverantwoordelijke voldoende kunnen zijn. In de praktijk van het gebruik van Model IBB moet dit nader worden ingekleurd.

Actualisaties

Na afronding van de laatste stap begint het proces weer opnieuw. Gedurende het gebruik van het bouwwerk moet periodiek worden nagegaan of het brandbeveiligingsconcept nog voldoet. Misschien zijn er wijzigingen in het gebouw aangebracht. Of zijn de bedrijfsactiviteiten veranderd. In zulke gevallen moet de gebruiker nagaan of de veranderingen gevolgen hebben voor het brandbeveiligingsconcept. In voorkomend geval moeten het IPB en de brandbeveiligingsmaatregelen aan de veranderde situatie worden aangepast. Het model IBB is dus een cyclisch model volgens de kwaliteitsprincipes van de Deming-circle: plan – do – check – act.

Brandweer en verzekeraars

Het Model IBB maakt het verschil in invalshoek tussen brandweer en verzekeraar zichtbaar. Voor de brandweer en de lokale overheid is persoonlijke veiligheid het uitgangspunt, voor de verzekeraar staat schadebeheersing voorop. In sommige gevallen staan deze uitgangspunten met elkaar op gespannen voet. Zeker wanneer de verschillende invalshoeken niet goed worden gecommuniceerd met de principaal. Ook hier kan goede informatievoorziening helpen aan bewustwording van de principaal. Het Model IBB biedt aan de betrokkenen een gesprekskader om tot een gemeenschappelijke oplossing te komen. Het model geeft bij het opstellen van het brandbeveiligingsconcept ruimte om beide invalshoeken toe te passen, en een concept te bedenken dat zowel persoonlijke veiligheid als schadebeheersing recht doet.

Brandveiligheid in de toekomst: meer veiligheidsbewustzijn, eigen verantwoordelijkheid en zelfredzaamheid

Erik Ablij, beleidsmedewerker risicobeheersing en coördinator team toezicht bij de Veiligheidsregio Zaanstreek-Waterland

Nieuwe visie Brandweer Nederland

Brandweer Nederland heeft in 2010 een nieuwe visie voor de toekomst ontwikkeld. Vanuit deze visie wordt met risicobeheersing gewerkt aan veranderingen om de kans op incidenten en slachtoffers verder terug te dringen. Om de brandveiligheid voor burgers en bedrijven te verhogen wordt er meer in gezet op veiligheidsbewustzijn, eigen verantwoordelijkheid en vergroten van de zelfredzaamheid. Door verdere deregulering van wet-/en regelgeving zal de invloed van de brandweer op bouwen en brandveilig gebruik veranderen. De private bouwplanbeoordeling gaat zijn intrede doen. Dit gaat inhouden dat bij aanvragen bouwen en brandveilig gebruik de brandweer minder snel betrokken kan zijn. Of een adviserende rol van de brandweer voor deze activiteiten wettelijk geborgd gaat worden is in onderzoek. De brandweer zet in om haar adviestaak bij risicovolle en complexe bouwwerken en kwetsbare doelgroepen te behouden.

Meer veiligheidsbewustzijn, eigen verantwoordelijkheid en zelfredzaamheid

Doordat de betrokkenheid van de brandweer in de realisatiefase van bouwwerken afneemt kunnen tijdens het toezicht mogelijk meer problemen ontstaan. Het toezicht en handhaven op brandveiligheid blijft een overheidstaak maar de rol van de toezichthouder brandweer zal veranderen. Er zal meer aandacht uitgaan naar een scherpe verantwoordelijkheidsverdeling en verhoogd veiligheidsbewustzijn en benadrukken van de eigen verantwoordelijkheid. De toezichthouder brandweer van de toekomst is een adviseur/regisseur die met de gebouweigenaar en gebruiker gezamenlijk beoordelen of wordt voldaan aan de doelstellingen uit wet- /en regelgeving. Er zal minder nadruk worden gelegd op het naleven van regels voor brandveiligheid. De vraag vanuit een risicogerichte gedachte 'Wat is veilig genoeg?' moet centraal staan. Hierbij worden zoveel mogelijk alle belanghebbende en gebruikers die een taak of rol in het brandveilig gebruik hebben betrokken. Doelstelling is om op deze wijze het aantal overtredingen van wet- en regelgeving door bedrijven en instellingen verder terug te dringen en het maatschappelijk rendement te vergroten.

De grootste valkuilen bij ontruiming

BHV'ers zijn ontzettend belangrijk in de functie van voorpost. Toch worden bij ontruiming veel fouten gemaakt. Dit zijn de belangrijkste.

Eigen veiligheid verwaarlozen

Een veel gemaakte fout bij ontruiming is het verwaarlozen van de eigen veiligheid. Tijdens incidenten zien we adrenaline vrijkomen en mensen hun veiligheid op slag vergeten. Als er in een verzorgingshuis bijvoorbeeld iemand is achtergebleven en de BHV'ers kennen de meneer of mevrouw, dan worden procedures genegeerd, deuren in één keer opengetrokken waardoor gevaarlijke situaties ontstaan.

Gevaar onderschatten

Rookinhalatietrauma's komen veel voor. Wij waarschuwen daarom altijd: 'Waar rook is, is geen BHV'er', maar het gevaar wordt onderschat. Als een kamer vol staat met rook, moet je nooit naar binnen gaan. Rook zit vol met koolmonoxide en giftige stoffen. Met name bewerkte meubels zijn schadelijk. Een paar teugen en je ligt plat.

Gebrekkige communicatie

Gebrekkige communicatie is een andere valkuil. Vaak zijn er geen communicatiemiddelen, en als ze er zijn, weten mensen niet hoe ze ermee moeten werken. Een portofoon bijvoorbeeld is een perfect middel, maar je moet er wel mee leren omgaan. Een tip is bijvoorbeeld eens een praatje te maken met een BHV'er aan de andere kant van het gebouw.

Niet op het alarm reageren

Veel mensen blijven zitten als het alarm afgaat. 'Het zal wel loos alarm zijn', denken ze. Dat is gevaarlijk. De BHV heeft een belangrijke voorpostfunctie en de taak in acht minuten het pand te ontruimen. Als het in deze fase fout loopt, en de brandweer de taak van de BHV over moet nemen, dan kost dat veel tijd.

De slow-whoop te snel uitzetten

Het uitzetten van de slow-whoop nog voordat het pand is ontruimd, is een andere misser. Als er iets aan de hand is, is misschien niet iedereen op tijd gewaarschuwd.

Geen gebruik maken van de nooduitgangen

Wanneer mensen in paniek zijn, kiezen ze sneller voor een uitgang die ze kennen, dan een onbekende nooduitgang. Zelfs als deze dichterbij is. Daarnaast zijn bordjes vaak op een verkeerde plaats opgehangen, waardoor ze niet opvallen. Zorg er dus voor dat de vluchtwegen goed zijn aangegeven.

Te weinig kennis van het bedrijf

De eigen afdeling kennen ze, maar drie vleugels verder zijn ze nog nooit geweest. Vooral in grote bedrijven kennen BHV'ers hun pand vaak slecht. Ook komt vaak pas tijdens een ontruiming aan het licht dat BHV'ers het ontruimingsplan niet goed kennen.

BHV training geen verplicht nummer

Bron: Nieuwsplatform Securitas

De BHV-training is voor organisaties vaak een verplicht nummer. Ook in uw organisatie voelen uw medewerkers zich misschien niet zeker in hun rol, zelfs niet na een training. Maar wist u dat u als arboprofessional mogelijkheden heeft om de BHV-organisatie én de veiligheid in uw organisatie naar een hoger niveau te tillen? Daarvoor moeten de BHV-trainingen zich vooral richten op de specifieke situatie in úw organisatie.

Wet- en regelgeving

De wet eist dat het kennisniveau van de bedrijfshulpverlening (BHV) binnen organisaties op peil is. Toch blijkt uit onderzoek van Manutan dat werknemers maar weinig weten over veilig werken en BHV. De helft heeft nog nooit een ontruiming geoefend en 32 procent weet niet of er een ontruimingsplan is. Een derde weet niet wie de BHV'ers in zijn organisatie zijn of waar de EHBO-koffer ligt. Hoewel meer mensen de brandblusser weten te vinden, moet nog steeds 30 procent ernaar op zoek.

Minimale eisen

Opvallend vaak weten zelfs BHV'ers niet hoe ze moeten omgaan met hun eigen veiligheidsmiddelen. Een van de redenen daarvoor is dat organisaties vaak kiezen voor een voordelige externe BHV-training. Daarin staan de minimale eisen op het programma waaraan trainingen moeten voldoen. Zo leren cursisten een beginnende brand te blussen en komen EHBO en ontruiming aan bod.

Flexibiliteit

Wat vaak ontbreekt – en waar u op kunt letten bij het uitkiezen van de juiste training – is flexibiliteit. In feite zou een training moeten worden ingericht naar de wensen en behoeften van de eigen organisatie. Wat zijn de specifieke risico's en de dreigingen in uw organisatie? Dat is waar het écht om gaat. In de praktijk betekent dit dat u tijdens zo'n BHV-training op maat daadwerkelijk een rondje door het pand loopt om te kijken hoe het gebouw eruit ziet. Waar komt u uit als u door de nooduitgang loopt? Staat u dan op straat? Valt de deur achter u dicht of kunt u nog terug naar binnen? Welke middelen hebben BHV'ers tot hun beschikking? Misschien blijkt dat het pand beschikt over een evac chair (evacuatiestoel). Dan is het goed om te weten hoe deze werkt!

Doel voorbij schiet

Verder schieten trainingen hun doel nogal eens voorbij. Want waarom een communicatietraining met portofoons volgen als u niet over portofoons beschikt? BHV'ers moeten de risico's leren beheersen en omgaan met incidenten die op hun specifieke werkplek voorkomen. Opleiders zouden daar hun lesplan op moeten schrijven.

Ingespeeld

Naast flexibiliteit en het verkennen van de risico's op uw eigen locatie, is het belangrijk om in de praktijk te trainen. Een van de grootste problemen is dat BHV'ers niet op elkaar zijn ingespeeld en daarom niet in staat zijn om adequaat te reageren tijdens incidenten.

Hecht team

Het is belangrijk dat BHV'ers een hecht team vormen. Als er iets gebeurt, dan moeten ze op elkaar kunnen vertrouwen. Duidelijke aansturing is daarbij essentieel. Weten wie naar welk verzamelpunt gaat, weten wie waar is en wie de brandweer opvangt.

Samenspel

Samenspel en coördineren komen aan bod tijdens ontruimingsoefeningen. Dat zijn mooie meetmomenten. Een andere manier om samenwerking te trainen is door middel van een TableTop oefening. Bij een TableTop oefening ligt de plattegrond van de afdeling of bedrijfsplan op tafel. Met poppetjes spelen deelnemers vervolgens situaties na, bijvoorbeeld een brand. Het doel is bewustzijn te creëren.

Brandje

Een TableTop oefening dwingt BHV'ers op een andere manier te denken. Het is anders dan een les volgen in een zaaltje of buiten een brandje blussen. Bij deze oefening denken BHV'ers na over de verschillende stappen die ze moeten zetten en leren ze samenwerken. Dat poppetje gaat namelijk niet lopen als je niet tegen hem zegt hoe hij moet gaan lopen.

Lesplan

Als arboprofessional heeft u verschillende middelen om de veiligheid binnen uw organisatie te vergroten. Als u het strategisch veiligheidsbeleid dat uw organisatie heeft opgesteld helder voor ogen heeft, is het gemakkelijker om praktische zaken uit te voeren, zoals een BHV-ploeg goed inrichten of samen met een BHV-opleider een passend lesplan opstellen.

Er niet even bij doen

En beseft dat werknemers de BHV er niet even bij doen! Het is een belangrijke taak. Peil daarom goed de beweegredenen van uw medewerkers. Er zijn mensen die BHV'er worden omdat ze 175 euro onkosten per jaar krijgen en af en toe een paar dagen niet op kantoor hoeven zijn. Of werknemers krijgen de taak min of meer in hun schoenen geschoven. Een echte BHV'er is echter iemand die meedenkt en enthousiast is.

Breder veiligheidsperspectief

Bij het aanstellen van mensen moet u er ook op letten hoe u het brengt. Als u een oproep doet met de strekking: 'Marietje is weg. We zoeken een nieuwe BHV'er, opgeven kan tot 1 juli en de eerste aanmelder wordt beloond met een fles wijn', dan bent u er niet serieus genoeg mee bezig. Belangrijk is het om uzelf de vraag te stellen: 'Gaan we ieder jaar een brandje blussen of willen we onze BHV'ers ontwikkelen en geven we ze een breder veiligheidsperspectief mee?'

Veilige omgeving

Gemotiveerde BHV'ers aanstellen in een veilige omgeving worden steeds belangrijker. Mensen werken flexibeler en tot op hogere leeftijd door, waardoor de kans op bijvoorbeeld hartfalen groter wordt. Daarnaast scheppen strengere regelgeving en de druk van (sociale) media een klimaat waarin incidenten zware gevolgen kunnen hebben.

Conciërge

Hierdoor hebben organisaties steeds meer baat bij een professionele aanpak van veiligheidsvraagstukken. Nog vaak worden BHV'ers niet uit veiligheidsoogpunt, maar om praktische redenen aangesteld. Vaak kiest de organisatie iemand die veel op kantoor is: een receptionist, de conciërge of iemand van de boekhouding. Het grootste probleem is dat veiligheid niet altijd hun professionele interesse heeft. Terwijl juist een vakkundige aanpak nodig is om de veiligheid op de werkvloer te vergroten. Zo is één van de redenen dat veel AED's niet aan eisen voldoen dat niemand zich verplicht voelt het apparaat te onderhouden.

Investeren in veiligheid

Nadenken en investeren in veiligheid loont. Organisaties zien veiligheid nog te vaak alleen als kostenpost en denken ten onrechte dat meer veiligheid hogere investeringen betekent. Maar door op de juiste manier te investeren in veiligheid kan het aantal bedrijfsongevallen naar beneden.

Onderhoud blusmiddelen: hoe doe je dat?

Gerrit Hagen, directeur van (Brand-)Veiligheid & Opleidingen gespecialiseerd in brandveiligheidszorg/ brandpreventie, bedrijfshulpverlening en bedrijfsnoodplannen voor grote bedrijven en instellingen.

Sproeischuimblussers, CO2-blussers, ABC-blussers en brandslanghaspels – kleine blusmiddelen moeten altijd grijp- en gebruiksklaar zijn. Welke wettelijke vereisten zijn er, waar moet de opdrachtgever bij een onderhoudsleverancier op letten en wat kan hij zelf doen? Gerrit Hagen, directeur van BVO, geeft tips en trucs.

Gehanteerde normen en wettelijke vereisten

De gehanteerde normen en de wettelijke vereisten van het Bouwbesluit omtrent het onderhoud van kleine blusmiddelen schuren met elkaar. Waar de één zegt 'onderhoud kleine blusmiddelen ieder jaar', vertelt de ander dat één keer per twee jaar een korte controle voldoende is. "Wat de minister in het Bouwbesluit heeft vastgelegd, geldt. Iedere twee jaar moeten bedrijven dus hun kleine blusmiddelen onderhouden", vertelt Gerrit Hagen.

Onderhoud blusmiddelen afhankelijk van omgeving

"Verder is de regel dat het onderhoud van kleine blusmiddelen adequaat moet zijn aan de situatie waarin de apparaten zich bevinden", vertelt Gerrit Hagen. De directeur van BVO vindt dat ene zinnetje in het Bouwbesluit van groot belang. "Daar ligt de nuance hoe vaak, welk en hoe je het onderhoud van de kleine blusmiddelen zelf invult."

Kleine blusmiddelen zijn draagbaar en tot 20 kg

Welke blusmiddelen vallen eigenlijk onder de noemer 'kleine blusmiddelen'? In een vlot tempo noemt Gerrit Hagen "rode blikken toestellen, brandslanghaspels en blusdekens" op. Het komt neer op draagbare blusmiddelen tot 20 kilo en brandslanghaspels. Hij vult het rijtje aan: "Denk aan sproeiblussers, poederblussers, CO2-blussers en ABC-blussers. Daarnaast zijn ook verrijdbare blusmiddelen met een blusstofinhoud tot 250 kilo en droge blusleidingen van belang."

Onderhoud blusmiddelen in Besluit draagbare blusmiddelen

Bij de aanschaf van zulke blusmiddelen moeten deze voldoen aan de aanschaf- en onderhoudsregels. Voor Nederland gelden de regels uit het Besluit draagbare blusmiddelen (1997). Zo moet een draagbaar blustoestel tot 20 kilo een keurmerk van Rijkstypekeur hebben in de ellips op het etiket. Dit keurmerk geeft het nummer aan waaronder de toestemming tot het in de handel brengen en de 'geldigheidstermijn'. Daar is het eerste "probleem" al, volgens Gerrit Hagen. "De vaak goedkopere blustoestellen uit het buitenland voldoen lang niet altijd aan de Nederlandse wettelijke vereisten. Die mogen hier niet worden verhandeld, maar kunnen bij internationaal werkende bedrijven meekomen. Ook wordt er bij de keuring vastgelegd voor welk type brand het blusapparaat geschikt is: type A, B, C, D of F of een mix van de types.

Onderhoudsregel 1: altijd grijp- en gebruiksklaar zijn

Het Bouwbesluit maakt de onderhoudsregels inzichtelijk. De rode lijn? Kleine blusmiddelen moeten altijd grijp- en gebruiksklaar zijn. "Hiervoor is de gebouwbeheerder, de directie van het bedrijf of diegene die brandveiligheid onder zijn hoede heeft, verantwoordelijk. Hij moet erop letten dat de blusmiddelen voortdurend in een werkvaardige toestand zijn", aldus Gerrit Hagen. "Als je het blustoestel hebt gebruikt, de gebruiksaanwijzing niet meer leesbaar is, de borgpenningen weg zijn of als het toestel gebutst of beschadigd is, moet de verantwoordelijke de onderhoudsleverancier bellen", reageert Gerrit Hagen op de vraag wanneer direct onderhoud nodig is. "Hij controleert, vult, repareert of vervangt het toestel dan."

Discrepantie tussen norm en regel

Om die werkvaardige toestand te waarborgen zijn er de regels in het Bouwbesluit en de 'normen'. De standaardnorm is bijvoorbeeld: ieder jaar klein onderhoud, het vijfde jaar uitgebreid onderhoud, het tiende jaar revisie en het vijftiende jaar weer uitgebreid onderhoud. Als het twintigste jaar is aangebroken, moet het kleine blusmiddel worden vervangen. "Maar de minister gooide roet in het eten met het Bouwbesluit (artikel 6.31 lid 4 Bouwbesluit). Die stelt dat maximaal één keer per twee jaar voldoende is voor draagbare en verrijdbare blusmiddelen", vertelt Gerrit Hagen. Deze regeling klopt niet meer wanneer een bedrijf ook de normen wil hanteren. "Dat betekent dat je om de twee jaar blusmiddelen onderhoudt. Dan moet je bij het vierde jaar al groot onderhoud plegen enzovoort. Het Nederlands Normalisatie Instituut (NEN) heeft een conversietabel gepubliceerd op haar website, maar dat kost veel meer geld", reageert hij. "Daar zit dus de discrepantie tussen de norm en de regel."

Blusmiddelen onderhouden? Overleg met onderhoudsleverancier

Om de juiste hoeveelheid onderhoud tussen de norm en de regel te bepalen, moet de opdrachtgever met de onderhoudsleverancier overleggen, tipt Gerrit Hagen. "Want welk en hoeveel onderhoud kleine blusmiddelen nodig hebben, is vooral afhankelijk in welke omgeving het apparaat hangt." Hij geeft een voorbeeld: "In kantoren en ziekenhuizen is het niet nodig om ieder jaar alle kleine blusmiddelen te onderhouden, want die toestellen worden vrijwel niet belast." In een industriële omgeving schat Gerrit Hagen dat de blusmiddelen ieder jaar onderhoud nodig hebben. Ook moeten bedrijven slim zijn, "want een onderhoudsleverancier wil ieder jaar of vaker de kleine blusmiddelen onderhouden", aldus Gerrit Hagen. "Tip: Leid bijvoorbeeld een medewerker op in het 'lezen' van de NEN 2559. Niet om zelf kleine blusmiddelen te onderhouden, daarvoor is onderhoudsapparatuur veel te duur. Maar met de kennis kan hij zien wanneer onderhoud noodzakelijk is, of het op een goede manier wordt uitgevoerd en kan hij in gesprek gaan met de onderhoudsleverancier over hoe vaak en welk onderhoud adequaat is."

REOB-leveranciers zijn gecertificeerd onderhoudsleveranciers

De volgende stap. Welke onderhoudsleverancier moet de opdrachtgever kiezen? “Een gecertificeerde”, aldus Gerrit Hagen. Die certificaten stelde het CCV vast en is te herkennen aan de zogenoemde REOB-leveranciers. Het certificaat stelt eisen aan de uitvoering en documentatie van het onderhoud en het onderhoudsbedrijf zelf. “Het certificaat geeft blijk van kwaliteit. Handig dus, maar geen wettelijk vereiste”, aldus Gerrit Hagen. Ook is een goede onderhoudsleverancier te herkennen aan een reële prijs. “Voor zeven euro per controle kan een onderhoudsmonteur niet werken. Reëler is twaalf tot vijftien euro voor tien minuten werk bij een draagbaar blustoestel.”

Zelf blusmiddelen onderhouden: nee! Wat kan de verantwoordelijke zelf aan onderhoud doen?

“Weinig”, reageert Gerrit Hagen. “Eigenlijk hoeft hij alleen te kijken of de blusser op de juiste plek hangt conform NEN 4001, herkenbaar is, het etiket goed leesbaar is, de borgingen aanwezig zijn en het blusmiddel niet stuk is.”

Uw expertise vergroten?

Cursus Brandveiligheid van gebouwen

Tijdens deze cursus leert u:

- Aan welke wetten, regels en voorschriften uw bouwwerk moet voldoen op het terrein van brandveiligheid
- Hoe u de brandveiligheid van uw gebouw waarborgt
- Wat uw taken en verantwoordelijkheden zijn bij beheer, verbouw, nieuwbouw en gebruik van bouwwerken
- Hoe erop wordt toegezien dat bouwregelgeving wordt uitgevoerd en nageleefd
- Welke aspecten voor u van belang zijn bij het afdekken van risico's en het verzekeren tegen brandschade
- Hoe u gevaarlijke situaties kunt voorkomen als er toch een brand uitbreekt

[Meer informatie](#)

Opleiding Fire Safety Manager

Tijdens deze opleiding leert u:

- Aan welke wetten, regels en voorschriften uw organisatie moet voldoen op het terrein van brandveiligheid
- Welke brandveiligheidsmaatregelen u moet realiseren om de veiligheid van uw medewerkers en bezoekers te waarborgen
- Over welke voorzieningen uw organisatie moet beschikken voor als er toch een brand uitbreekt
- Hoe u gebouwen en installaties moet auditen ten aanzien van brandveiligheid
- Hoe u komt tot brandveiligheidsafspraken met toetsende toezichthouders en instanties die recht doen aan een optimale persoonlijke veiligheid en schadebeheersing
- Welke aspecten van belang zijn bij het afdekken van risico's en het verzekeren tegen brandschade
- De brandveiligheidsvoorzieningen aanpassen bij veranderingen in het bouwwerk zelf of in het gebruik van het bouwwerk

[Meer informatie](#)

made with
Beacon